

Asia: VN/26120/2023

Arviomuistio viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto ei kannalta hallinnollisen seuraamusmaksun ulottamista viranomaisiin. Seuraamusmaksun käyttöönotto viranomaisissa ei Verohallinnon käsityksen mukaan lisää merkittävästi luonnollisen henkilön suojaa henkilötietojen käsittelyssä verrattuna nykytilaan. Verohallinto yhtyy arviomuistiossa esitettyihin johtopäätöksiin siitä, että nykyinen seuraamusjärjestelmä on riittävä turvaamaan rekisteröidyn oikeudet ja; että hallinnollisen sakon ulottaminen viranomaiseen voi olla valtiosääntöoikeudellisesti ja budjettisidonnaisuuksien näkökulmasta ongelmallista.

Arviomuistio on sisällöltään kattava ja siinä on arvioitu hyvin eri oikeudellisia näkökohtia, jotka liittyvät hallinnollisen seuraamusmaksun kohdistamiseen viranomaisiin.

Tietosuojaa koskevan sääntelyn tarkoituksena on toteuttaa rekisteröidyn suoja henkilötietojen käsittelyssä. Verohallinto pitää tärkeänä, että jatkotyössä arvioidaan tarkoin sitä, miten hallinnollisen seuraamusmaksun ulottaminen viranomaisiin edistäisi luonnollisen henkilön suojaa viranomaisen toteuttamassa henkilötietojen käsittelyssä suhteessa nykytilaan. Arviomuistiossa on selvitetty nykyisen seuraamusjärjestelmän tehokkuutta ja käyty läpi seuraamuksia koskevia ratkaisuja. Verohallinnon käsitys on, että hallinnollinen seuraamusmaksu ei olisi näissä esitetyissä tilanteissa vaikuttanut merkittävästi rekisteröidyn suojaan. Silloin, jos viranomainen on tehnyt tietojen käsittelyssä virheellisen tulkinnan, on Tietosuojavaltuutetulla jo nyt valta lopettaa lainvastainen käsittely. Silloin, jos viranomaisessa laiminlyödään tietosuojaa koskevien velvoitteiden noudattaminen, on laiminlyönteihin mahdollisuus puuttua virkavastuuta koskien säännösten nojalla.

Verohallinnon näkemys on se, että hallinnollisella seuraamusmaksulla voi olla hyvin haitallisia vaikutuksia tietojärjestelmien ja menettelyiden kehittämistoiminnalle sekä valvonnan

toimenpiteiden toteuttamiselle. Viranomaisella on velvollisuus toteuttaa laissa säädetty tehtävät tehokkaasti ja esimerkiksi Verohallinnon on huolehdittava sekä verovelvollisten että veronsaajien edun toteutumisesta verotuksessa. Henkilötietojen tehokas käyttäminen ja menettelyiden kehittäminen edellyttää jatkuvaa kehitystoimintaa ja uusien teknologioiden käyttämistä. Viranomaisen on käytettävä harkintavaltaa eri käsittelytilanteissa sen mukaisesti kuin toimivallasta ja tehtävistä on laissa säädetty. Tietojen käsittelyssä on ollut ja tulee myös jatkossa olemaan tulkinnallisia tilanteita, joihin ei ole saatavilla yksiselitteistä kannanottoa lainsäädännöstä tai oikeuskäytännöstä. Nykyinen lainsäädäntö ei myöskään mahdollista ennakollisen ratkaisun pyytämistä tietosuojavaltuutetulta. Silloin, jos hallinnollinen sakko ulotettaisiin viranomaisiin aiheuttaa hallinnollisen seuraamuksen uhka aiheuttaa liiallisen varovaisuuden harkintavallan käyttämiselle me-nettelyiden uudistamisessa, teknologioiden käyttämisessä ja valvontamenettelyissä. Tällä on merkittäviä vaikutuksia toiminnan tehokkuuteen ja esimerkiksi Verohallinnossa verotulojen kertymiseen. Tämän lisäksi hallinnollinen seuraamusmaksu voi aiheuttaa varovaisuutta muiden perusoikeuksien ja muiden velvoitteiden toteuttamisessa. Liika varovaisuus henkilötietojen käsittelyssä voi supistaa harkintaa julkisuusperiaatteet toteuttamisessa silloin, kun on kysymys henkilötietoja sisältävien julkisten tietojen luovuttamisesta tai muutoin tietojen luovuttamisesta viranomaisten välillä.

Konow von Taito
Verohallinto